SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 423/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **RANOX, s. r. o.**, Štefánikova 696, Senica, IČO 36 245 381, zastúpenej advokátom JUDr. Radovanom Ulehlom, Winterova 62, Piešťany, proti uzneseniu Okresného súdu Senica č. k. 3 Cb 8/2020 z 30. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 Cb 8/2020 z 30. mája 2023 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“). Sťažovateľka navrhuje vysloviť porušenie ňou označených práv, zrušiť uznesenie okresného súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. V konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 3 Cb 8/2020 sa spoločnosť [redacted], [redacted], [redacted] (ďalej len „žalobkyňa“), domáha proti sťažovateľke zaplatenia finančnej sumy 5 634,09 eur s príslušenstvom. Okresný súd na návrh sťažovateľky vydal 5. apríla 2023 rozsudok pre zmeškanie, ktorým zamietol žalobu žalobkyne, a to na tom skutkovom základe, že (i) žalobkyňa si riadne prevzala predvolanie na pojednávanie, ktorého termín bol nariadený na 5. apríl 2023 o 9.30 h, (ii) v predvolaní bola poučená o následkoch nedostavenia

sa na pojednávanie vrátane možnosti rozhodnutia rozsudkom pre zmeškanie, (iii) napriek tomu sa na označené pojednávanie nedostavila a (iv) svoju neúčasť včas neospravedlnila. Následne po vydaní rozsudku okresného súdu č. k. 3 Cb 8/2020 z 5. apríla 2023 (ďalej len „rozsudok pre zmeškanie“), ktorým okresný súd rozhodol vo veci sťažovateľky postupom podľa § 278 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), bolo zo strany právneho zástupcu žalobkyne doručené podanie, v ktorom okrem iného žiadal okresný súd o ospravedlnenie svojej neúčasti, ako aj neúčasti žalobkyne na označenom pojednávaní a zároveň vyjadril súhlas, aby sa v označenej veci pojednávalo bez ich prítomnosti.

4. Proti rozsudku okresného súdu podala žalobkyňa návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, čo odôvodnila poukazom na skutočnosť, že jej podanie z 5. apríla 2023 bolo doručené až po vyhlásení rozsudku pre zmeškanie z dôvodu dlhodobej nefunkčnosti portálu <www.slovensko.sk>.

5. Okresný súd predmetnému návrhu žalobkyne vyhovel a napadnutým uznesením postupom podľa § 281 ods. 1 CSP zrušil rozsudok pre zmeškanie.

II.
Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v rámci svojej sťažnostnej argumentácie namieta, že okresný súd v napadnutom rozhodnutí dostatočne presvedčivo neodôvodnil existenciu ospravedlniteľných dôvodov, ktorými došlo k zmeškaniu pojednávania, pretože zastáva názor, že samotná nefunkčnosť systému <www.slovensko.sk> bez preukázania jeho nefunkčnosti a dĺžky jej trvania nemôže byť dôvodom na ustálenie existencie ospravedlniteľných dôvodov, a preto tvrdí, že v danej veci neboli splnené zákonné podmienky na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozhodnutím okresného súdu.

8. Okresný súd napadnuté rozhodnutie odôvodnil tým, že *„[z] listinných dôkazov doručených súdu dňa 21.04.2023 vyplýva, že žalobca mal v úmysle svoju neúčasť na pojednávaní ešte pred začatím pojednávania riadne ospravedlniť, čo však ale nebolo možné z dôvodu, že ústredný portál verejnej správy - www.slovensko.sk v čase pred začatím pojednávania bol nefunkčný dlhšiu dobu, a teda žalobca nemohol odoslať riadne ospravedlnenie z pojednávania.“*.

9. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy proti rozhodnutiu či zásahom všeobecných súdov je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom boli alebo neboli dotknuté chránené práva alebo slobody právnickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci

prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, I. ÚS 129/2015).

10. V súvislosti s posudzovaním ústavnosti rozhodovania okresného súdu o zrušení rozsudku pre zmeškanie podľa § 281 ods. 1 CSP ústavný súd predovšetkým konštatuje, že vymedzenie obsahu pojmu „ospravedlniteľný dôvod“ je primárne úlohou všeobecného súdu, a to vždy so zreteľom na skutkový kontext posudzovanej veci. Zákonodarca v tomto smere cielene zvolil neurčitý právny pojem, aby so zreteľom na okolnosti toho-ktorého prípadu bolo možné jeho obsah flexibilne prispôsobiť konkrétnej situácii, v ktorej sa strany sporu nachádzajú.

11. Ústavný súd zastáva názor, podľa ktorého z citovanej časti napadnutého rozhodnutia (bod 8) je zrejmé, že okresný súd sa v rámci súdneho prieskumu podľa § 281 ods. 1 CSP na podklade listinných dôkazných prostriedkov predložených žalobkyňou zaoberal posúdením existencie ospravedlniteľného dôvodu a dospel k záveru o jeho dôvodnosti. Myšlienkový postup, ktorý okresný súd viedol k jeho záveru o prítomnosti ospravedlniteľného dôvodu, je síce v odôvodnení napadnutého rozhodnutia formulovaný stručne, čo však zároveň nevylučuje jeho ústavnú udržateľnosť. Okresný súd konštatoval, že postup žalobkyne smerujúci k ospravedlneniu jej neúčasti predchádzal termínu nariadeného pojednávania, pričom dôvodom jeho oneskoreného doručenia (po skončení pojednávania) boli technické problémy zaznamenané v prevádzke ústredného portálu verejnej správy <www.slovensko.sk>.

12. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že z procesného hľadiska myšlienková línia okresného súdu koreluje s vecnou podstatou § 281 ods. 1 CSP, pričom, ako už ústavný súd konštatoval, výklad pojmu „ospravedlniteľný dôvod“ je primárnou úlohou všeobecného súdu a do tejto sféry ústavný súd v zásade nie je oprávnený vstupovať, a preto možno konštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia okresného súdu sa nejaví ako také, ktoré by extrémne vybočovalo z rámca normatívnych kritérií vyplývajúcich z § 281 ods. 1 CSP. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval jeho skutkové a právne závery a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. Ústavný súd ďalej uvádza, že kritéria jeho prieskumu, v situácii, ak ani zákonodarca nepovažoval za dôležité podrobiť určitý typ súdnych rozhodnutí prieskumu v rámci systému riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov na úrovni všeobecného súdnictva odôvodňuje predpoklad, že týmto rozhodnutiam z pohľadu práva na súdnu ochranu neprikladal rovnaký význam ako rozhodnutiam, kde tento systém kontroly zaviedol, a preto možno konštatovať, že určitá diferenciácia medzi týmito rozhodnutiami a ich vadami je odôvodnená aj na úrovni ústavnosúdneho prieskumu. Z už uvedeného potom vyplýva, že prieskum rozhodnutí všeobecných súdov, proti ktorým nie je v rámci všeobecného súdnictva prípustný riadny opravný prostriedok, v zásade možno podrobiť ústavnosúdnej korekcii len v prípadoch ich extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich príslušné konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala zjavné črty svojvôle. V konečnom dôsledku vo veci bude po zrušení procesnej kontumácie rozhodnuté vecne, čo naplneniu celkového účelu dosiahnutia spravodlivosti na legálnej báze iste neodporuje.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

14. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd neidentifikoval v záveroch formulovaných okresným súdom arbitrárnosť ani nedostatok náležitého odôvodnenia, ktoré by mohli signalizovať porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a preto musel postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

15. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu